

تاریخ ہجری ۱۳۳۲

نومبر ۱۰

تاریخ خرومی ۱۳۲۹

خبر الکلام

صاحب امتیاز و مدیر مسؤول
حسین شہی

سرکاری :
احمد شیرانی

۲۳ صفر

۹ کانون ثانی

ماقل و دل

[پنجشنبہ کونلری]

قل الحیر والافاسکت

[نشر اولنور]

مال قازانمغه چايشكنز ؛ زيرا برزمانده سكنز كه سزندن بريكنز محتاج اولديمي ايلك اولسيه چيكي شي كندى دىنى اولور ؛ حتى چوق كره بعض كيمسه لرى جنازه احتفالاتى آرمسند كوردكارنده هايدى !. سن دكانكه كيت، تيجارنكه اوغراش. ديه طريق اكنسابه تشويقده بولنورلردى .

جناب مولانانك :

« تانكر يد طفل كي جوشد اين تانكر يد ابر كي خندد چن كفته پيغامبركه چون كوي درى عاقبت زان در برون آيد سري كر . توكل ميكني دركار كن كشت كن پس تكيه بر جبار كن

بيلارى نه قدر حكمت آميزدر !. موجودات خارجيه نك بر سبب ظاهريه مستند اولديغنى اخطار ايخون بيورسيوركه : [چو جوق آغلا- مادجه سوت قاينه ماز ؛ باو طار كوز ياشلريني دوكدنجه چنلر تسم نثار طراوت اولماز . بي كرم بيورمشدركه : برقويي چالقمده دوام ايدر ايسه نك نهايت قيو آچيلير، نائل امل اولورسين . توكل ايدييورميسين؟ .. اسبابه توسلدن سوكره ايت ؛ تخمي صاج ، بعده فياض حكيمه اعتماده بولون . [ايشته توكل بويله اولور . فانتبوا ايها المسلمون ! ..

فاتح درسه ملرندن ارضروملى :

عمر نصوحى

يار آغلاسين ، اغيارده كولسون !

قطبوني علماسندن صوفى زاده محمد توفيق افندى به :

فاضل متحسس افندم !

سكنز نومرونى نسخه مزله انتشار ايدن مكتوب كزده «خير الكلام» كه عرفحال حزن ياندن

مه تر اوله رق اغلاديغكزى يازييورسكنز ، حقيقه غزنه مز اغلاديغى برسر كذشت صاحبيدر . شوراده تاريخچه منى مختصر آ يازامده يالكز ذات فاضلانله لرى دكل ، هر بار آغلاسين . اغيارده كولسون !

بيايورسكنزكه : طقوز آي مقدم علميه مزك حيات معنويه منى ، برطاقم سر آزاده لرك سو ، قصد لرينه معروض قالمشدى ، قلملرندن دوشن مركب قطره لرى حيثيت علميه من اوزرنده طوب ، كوله تخريباتى اجرا ايدييوردى ، متجاسر لرك قارشولرنده سحر كت قلمليه لريني طور در بره حق - بر قوه دافعه كورمه من افراد اسلاميه ايسه علميه مزك يوقلفنه حكم ايدييور وبوندن طولاني ده ياس وفتوره دوشويوردى ، عنده مسئوليتى ، عبدالناس ده محجوبيتي موجب اولان سكوت ميتسانه ني آرتقى اهل قبوره توديع ايدره لرك بر بارجه اثر حيات كوسترمك فرض عين حكمنى آلمشدى .

برغزنه نشر اتمكه قرار و بردم سده وسائط لازمه يه مالك بولنمسا ديغمندن قرارى اجرايه جسارت ايدهميوردم ، بركون كندى كنديمه ديدمكه : « سن ! يالكز دكل سك ، سنكه برابر جاني يانان ، حيثيتى ايقار آتته آنان بيكلرجه ساريقى وار ، اونلر ، سكا هر وجهه معاونت ومظاهرت ايدرلر ، بشقه دورلو ياردم اتمسه لرده يالكز هفتده بر غزنه آله لرينه «يوم جديد ، رزق جديد» صورتيه غزنه نك مصارف اسبو . عيه سى چيقار ، اونلره برده اهالى اسلاميه نك همتى انضمام ايدر سه غزنه نك حيات انتشارى سيفورطه ايدلش اولور . »

ايشته بوملاحظه دن جسارت آله رق غزنه ني نشره باشلادم ، فقط جوق كچمكه دن ملاحظه مده « غبن فاحش » بولنمسا ديغنى پك آجى بر حالده

والاسفاكه: بوظنم زده ده یا کمتر! اونل زده ده
او حیاتی، او حسی کورده مک، شو صاحبسز،
حامیسز مسلكه غزته لازم دكش کبی حرکت
ایدیورلر، دردمنی یانغی، احتیاجزی اکلامق
ایچون سائر مسلكلردن زیاده بزم مسلكه بر،
حتی بر قاج غزته نك شدت لزومنی بر دورلو
عقاربته کتیرمیورلر! فقط یومی غزته لره کلمجه
اونلری هرکون جیبیلرینه صوقه دن درسه
کیتمیورلر، اجتهاد غزته سی آله بیلدیکنه بزی
تحقیر و تزیف ایستدیکنی زمان، بیلیمورمه او
جیبیلرینه صوقه دن درسه کیتمدکاری غزته لره
قاج دانه سی حیثیتمزی مدافعه یواننده بر سوز
سویلدی، نه دیهم بونلر بر معماکه خلندن
عاجزم. بودرجه حیاته سز، بودرجه فکر سز
بر مسلك افرادنی قورته یز، تلسکیده ایصیرر،
حتی طوشانده اورکودیرا.

نه یالان سویلیم بن اجتهادجیلری هیچ
سومومکله برابرینه تقدیر ایتمکدن کندی
آله میورم، چونکه ای کوتو برغایه اتخاذایدنشلر،
کال ثبات و متاتله اون تعقیبن کیر و طور میورلر،
یالکیز اونلر دکل، فکرلرینه اشتراك ایدنلر
هپسی او یله، آنک ایچون غزته لرینی دنیانک
هر طرفه طاغیدیلر و طاغیدمیورلر، نه آجی
بر خالدرکه مملکت مزده یوق درجه سنده کی اقلیتک
حسیاتنه توافقی ایدن غزته لر صاتیلمیورده
اکثریتک افکارینه ترجان اولان غزته لر صاتیلمیور.
یوقسه اکثریت اوبر طرفه کچمشده بن می؟
بیلیمورم! صاریقلیلی بوخالده بولنان بر ملت
افرادندن دهایی حرکت بکلمک، دهایی رقیق
حسیات کوزتمک انصاف سزلق اولور.

او اجتهادجیلر نه قادر صاف کیسه لردن
اعشارکه علیهنده بواندقلری صاریقلیلرینه
حیات وار ظنیله بر نسخه لرنده دیورلر دیکه:

اکلادم، مکر تمیایم «سراب» دن «صو»
بکلمک قیلندن بر خیال ایش؟ طشره لره
بولنان قاضیلره، مفتیلره، مدرسلره غزته کوندرم،
ایکی قاضی ایله ایکی مفتی استنا ایدلر کدنصرکه
متباقی سندن بیان ممنونیتی حاوی ایکی سطرارق
مکتوب بیه آله مدم، طشره ده بولنان
مسلكه اشاریمزک حاللرینی بو وجهه عرض
ایتمکدنصرکه استانبولده کی صاریقلیلرک حرکاته
کچیورم.

بوراده کیلر، ایکی قسمه آیریلور، بر قسمی
خواجهر، دیگر قسمی ده طلبة علومدر،
خواجه افندیلر بشقه دورلو معاون ایتمک
ویا خود غزته آلق، حتی هیچ اولمازسه لسانا
بیان ممنونیت ایلک شویله طورسون - یک
آزلی خارج اولق شرطیلر - سلامی، مرحبانی
بیه کمدیلر! دیغزی، مسلكمزی، حیثیتمزی
- ائیمدن کلدیکی قادر - مدافعه ایتمک ایچون
میدانه آتیلمش بولمقدن بشقه قباحتم یوقدی،
اگر دیگر رویا قراج خواجه افندی بووظیفه
فریضه نی درعهده ایتمش اولسه لردی بن شمدی
نه قادر جالیشیورسم اونلرله برابرینه اوقادار
جالیشه جقدم، مسلك جلیلمز نامه اسف و انورکه
هم یامادیلر و یامیورلر، همده بشقه سنک یاماسنه
راضی اولمیدیلر، و اولیورلر!

طلبة علومده امیدمک بسبتون خلافته
اوله رق حرکت ایستدیلر، بن، اونلری،
حیثیتملرینی مدافعه، حقوقلرینی محافظه ایچون
بر غزته یه اولان احتیاجی اکلازلر، تقدیر ایدرلر،
خصوصیله اجتهاد غزته سنک نشریاتی جانلرینی
چو قجه یاقدی، بنساء علیه غزته مزه دوت ال
ایله صارییلورلر، کندیلری آلدقدن بشقه
مملکتلرنده کی بیلدکلرینه ده ابونه اولمایه تشویق
ایدرلر ظن ایدیوزدم.

« صاریقلیل فناقلیرنی ائی کوسترمک ایچون
بر غزته « مدرسه اعتقادلری » احیا و اطعام
ایتمکده درلر! زواللیلر بیلیمورلرکه صاریقلیلرده
او قادیار حیات بوانسه ایدی کندیلرینک تحقیر
وتزیرفلرینه معروض قالدی جق بر درکیده دوشمز-
لردی. ایشته عزیزم حال و موقع بوندن عبارتدر،
هرکس اوقوسون، اوقوسونده یار اغلا سین،
اغیارده کواسون !
احمد شیرانی

مقصود من، خلاصه آملار

کچنکی مقاله مده هم مسلک کرمه خطاب
ایده درک تحصیل عزی ایجابات حال و زمانه، ترقیات
نوبن حاضریه توفیق ایتک، میدان سبی
و مجاهدده غالب کله من ایچون بهمه حال علوم
وفنونک شمدی ترقیاته مطابق اسلحه عرفان
ایله مجهز بولنق لازم اولدیفنی بیان ایتش والا
بو ملتک، بودینک نجم اقبال و ترقی سنی بز
سوندیره جکزدیمشدم. شمدیده بر آرزو خواجه
افندیلر مزله حسب حال ایتک، آکلا شمع ایشه یورم
کورولیورکه بز فریاد ایتدکجه، بز، مدرسه لری
اصلاح ایدک، بز دوشدیمکز حفره اضمحلال
وانخطاطدن قورنارک دیدکجه اونلر مع التأسف
هیچ آلدیر میسورلر، حرکات معتاده لرنی
بوزمایورلر، بعضاری پک زیاده ایلری کیده درک
بزه علمیه میقرونی، سبک مغز کبی بغض آمیز
الفاظ تحقیریه فیرلادیسورلر. طبعی بو حال،
بزی سومدکارندن، بز ترقی و تعالیزی ارزو
ایتمدکارندن دکل بز سوزلر می سبوه تلقی
ایتمدکارندن، یا کلاش آکلاملرندن ایلری کلیور.
ای معشر اساتید! ای مسؤلیتی عهده سته

آلانلر!

معلوم عالیکز درک دین جسم ملتک روحی
مثابه سنددر. روحمز بر جسم ناصل پایدار
اولامازسه، دین و اونک احکامنه رعایتکار
اولمایان بر ملتده بقا پذیر اولاماز. روح ملت
اولان دینی محافظه و حایه، اولوهیت، نبوت
معاد کی اصول دینییه هر صنفه، حال و شانه
موافق براهین و دلائل یله تعلیم ایتک اوزرمزه
فرض و واجبدر. فقط بو بایده جبر و شدت
التزام یتمک آصلا جائز دکلدر. چونکه ایمان
افعال قلبیه دندر. قلبه و وجدانه نفوذ ایتک
زور ایله دکل، ملایمانه بر اسان، فناء بخش
براهین ایله قابلدر. هله ارباب فنون، احباب
معارفه قارشی حقائق دینییه تلقین و تفهیم
آنحقی فنون حاضریه موافق دلائل واضحه
ایله اثبات ایتدکه متوققدر. یوقسه شمدی
اولدیفنی کبی تلغین و تکفیر، دین و ملت می
صوغو تمقدن بشقه بر شیده یاراماز. اگر بز
کندیزی نکهبان دین و دیانت، حافظ قرآن
و شریعت عد ایدیورسوق تبلیغ احکام، ارشاد
انام هر عصرده موجود اولان علوم و فنونک
تحصیلنه متوقف اولدیفنی ایچون بز دخی شو
عصرده کی فنون موجوده دینی تحصیل ایتمه من البته
لازمدر. زیرا زمانمزده مکاتب عالیه طلبه لری
علوم طبیعییه ایله مشغول اولوب حتی برطاقم
عملیات ایله قوانین طبیعییه نه صورتله ابراز
آثار ایلدیکتی کوردکارندن بوتون کاشات و کافه
موضوعاتک احداثی ماده ایله قوته استادیسورلر
اوله ایشه اوفلری تحصیل ایتلی بکه آنلرک
شبه لرنی، تردد لرنی ازاله ایده بیلهم، اوزوالیلری
کرداب ضلال، کریوه خسارندن تخلیص ایدلم